

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet – Förnyad kraft åt partnerskapet mellan Afrika och EU

[JOIN(2017) 17 final]

(2018/C 237/11)

Föredragande: **Mihai MANOLIU**

Remiss	Europeiska kommissionen, 5.7.2017
Rättslig grund	Artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	Facksektionen för yttre förbindelser
Antagande av facksektionen	22.2.2018
Antagande vid plenarsessionen	15.3.2018
Plenarsession nr	533
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	185/2/1

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 I ett snabbt föränderligt globalt sammanhang ser EESK 2018 som ett avgörande år när det gäller att fördjupa partnerskapet mellan EU och Afrika. De båda kontinenterna står inför stora och djupgående omvandlingar i fråga om den politiska, ekonomiska och sociala dimensionen. Detta sammanhang medför möjligheter att omforma och fördjupa partnerskapet. EESK anser därför att unionen vid detta tillfälle bör lägga särskild tonvikt vid att involvera ett antal nya aktörer från både det ekonomiska området och det europeiska civila samhället i utvecklingsprojekt som genomförs på den afrikanska kontinenten. Att stödja Afrikas utveckling bör inte enbart vara ett ansvar för EU-institutionerna, utan hela det europeiska samhället bör göra en insats.

1.2 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén föreslår därför att behöriga EU-institutioner fortsätter sina ansträngningar för att upprätthålla fred och säkerhet i Afrika och bistår afrikanska organisationer i deras kamp för att förebygga konflikter, terrorism och organiserad brottslighet. EESK välkomnar initiativet för ett partnerskap mellan EU och Afrika och anser att det finns ett behov av en sådan process, där hänsyn tas till de nya geostrategiska realiteterna som de båda världsdelarna står inför:

- en human och värdig hantering av migrationsströmmarna, som upplevs som okontrollerade,
- möjligheten att det sker en tillströmning av flyktingar,
- bristen på säkerhet vid Europeiska unionens gränser på grund av instabiliteten hos vissa politiska regimer och avsaknaden av en fungerande rättsstat i vissa afrikanska stater,
- det allt större inflytandet i Afrika av andra regionala stormakter som Kina – de särskilda intressena i Afrikas naturresurser och de bilaterala ekonomiska förbindelserna stimulerar inte staterna på denna kontinent att öka det transnationella samarbetet,
- USA:s oförutsägbara agerande i den internationella politiken samt de utmaningar som följer av klimatförändringarna.

1.3 EESK anser att EU, för att lösa problemet med livsmedelsförsörjningen, tillsammans med Afrikanska unionen bör identifiera framgångsrika lokala jordbruksprojekt och jordbruksstrategier och stödja en utvidgning av dessa till så många afrikanska regioner och stater som möjligt. I detta sammanhang bör man inte glömma bort den demografiska faktorn, som är oerhört dynamisk och innebär att det behöver skapas nya arbetstillfällen (18 miljoner per år fram till 2035). I Afrika finns det dock avsevärda hinder för en hållbar ekonomisk utveckling, som EU bör ta hänsyn till och som är nära knutna till följande aspekter:

- Ett omfattande beroende av ett intensivt utnyttjande av naturresurser (olaglig handel med naturresurser).

- Härdar av instabilitet orsakade av krig, kränkningar av mänskliga rättigheter, sociala skillnader, fundamentalism och naturkatastrofer.
- Klimatförändringarnas effekter.
- Effekterna av bristen på livsmedel och vatten.
- Bristande hygien.
- Epidemier och infektionssjukdomar.
- Avsaknaden av en jordbrukspolitik som är konsekvent och anpassad till de lokala förhållandena.

1.4 Genom att ge upphov till framtvängade och frivilliga förflyttningar bidrar dessa problem avsevärt till en irreguljär migration, som ofta kontrolleras av den organiserade brottsligheten och som avsevärt ökar trycket på styrningssystemen och det politiska ledarskapet i ursprungs- och transitländerna. Europa kan reagera på detta genom det nya europeiska samförståndet om utveckling, den europeiska grannskapspolitiken och den europeiska migrationsagendan samt genom att utveckla en relation som bygger på idén om partnerskap. EESK kan tillsammans med erkända företrädare för det civila samhället (plattformar, forum, frivilliga) och arbetsmarknadsparter från Afrika ge ett viktigt bidrag till demokrati och mänskliga rättigheter.

1.5 EESK anser att det civila samhället i större utsträckning bör beaktas i det framtida partnerskapet och tilldelas en starkare roll som sträcker sig från samråd till uppföljning av politikens genomförande. Detta är viktigt för att säkerställa efterlevnaden av principen om en konsekvent politik för utveckling och för att berörda parter ska involveras på ett verkningfullt sätt. Därför kan EU utgöra en förebild i fråga om god praxis för de afrikanska länderna när det gäller det civila samhällets deltagande i beslutsprocessen och när det gäller att skapa program för att underlätta framväxten av ett transnationellt afrikanskt civilsamhälle. Dessutom måste unionen, där det saknas ett civilt samhälle eller där detta är mycket svagt, spela en aktiv roll i dess utveckling.

1.6 Med tanke på den strategiska betydelsen av utbildning, icke-diskriminerande kunskapsöverföring och allmän tillgång till kultur som en viktig faktor för ett klimat av samarbete där man delar alla värderingar som det anses råda enighet om, samt för att skapa positiva framtidsutsikter för ett stort antal afrikanska ungdomar, har EESK följande förslag för det framtida partnerskapet mellan EU och Afrika:

- Framgångsrika EU-program såsom Erasmus+ bör utvidgas till att även omfatta Afrika för att underlätta rörligheten för studerande och lärare på båda kontinenterna och ett skapa ett utbyte av erfarenheter på akademisk nivå.
- Partnerskap mellan europeiska och afrikanska universitet som leder till utveckling av gemensamma projekt och studieprogram bör uppmuntras och få finansiellt stöd.
- Endast genom högkvalitativa utbildningsprogram och strategier för att bekämpa social utestängning kan man hejda den religiösa fundamentalismen i vissa afrikanska stater.

1.7 EESK anser att den viktigaste modellen som Europeiska unionen kan erbjuda den afrikanska kontinenten är det egna exemplet på transnationellt samarbete och genomförandet av storskaliga transnationella projekt såsom infrastrukturprojekt, i den mån de afrikanska staterna är överens om att samarbeta sinsemellan för att genomföra projekten. Dessutom måste Europeiska unionen vara medveten om den sakkunskap som den kan erbjuda i fråga om politiken för övergång till ett demokratiskt samhälle och en fungerande, konkurrenskraftig och inkluderande marknadsekonomi.

1.8 EESK föreslår att man i partnerskapet överväger att främja och genomföra jämställdhet och ökad egenmakt för kvinnor och flickor, samt erkänna deras bidrag till fred och statsbyggande, ekonomisk tillväxt, teknisk utveckling, fattigdomsminskning, hälsa och välbefinnande samt till kulturell och mänsklig utveckling. Alla former av våld mot och social, ekonomisk och politisk diskriminering av kvinnor måste upphöra i hela Afrika så att de fullt ut kan åtnjuta lika rättigheter.

1.9 EESK vill uppmärksamma att Kina nyligen blivit Afrikas främsta ekonomiska partner. Detta kan i sig leda till förändringar i de utrikespolitiska målen för staterna i regionen eller till att deras intresse för att genomföra demokratiska reformer minskar. EU behöver därför ett partnerskap med Afrika för att verkligen förstärka och intensifiera handelsförbindelserna mellan de båda kontinenterna och skapa bästa möjliga förutsättningar på lokal nivå för europeiska investeringar.

1.10 EESK rekommenderar att man inför klausuler om goda styrelseformer i alla relevanta avtal mellan EU och tredjeländer eller regioner för att främja hållbar utveckling. Hållbar utveckling förutsätter att det finns en process för att genomföra politiken som är ansvarsskyldig, insynsvänlig, aktiv, rättvis, inkluderande, ändamålsenlig, deltagarbaserad och respekterar rättsstatsprincipen.

1.11 EESK beklagar att Afrika är världens fattigaste kontinent och den enda kontinent där fattigdomen har ökat. Det är oacceptabelt att mer än 50 % av befolkningen lever i absolut fattigdom. Det krävs en internationell insats mot fattigdomen, som bör inbegripa viktiga aktörer i utvecklingsprocessen, samt strategier och handlingsplaner som riktar sig till missgynnade befolkningsgrupper. Det behövs en ny förutsägbar finansieringsram som kan programplaneras. EESK anser också att säkerställandet av en effektiv uppföljning av finansiellt stöd är avgörande för att uppnå ett bättre genomförande av målen.

1.12 EESK välkomnar Afrikas önskan, som kommit till uttryck i Agenda 2063 och genom inrättandet av Afrikanska unionen, att behandlas som en enda panafrikansk helhet. Gott styre för hållbar utveckling måste grunda sig på en sund ekonomisk politik som är socialt och miljömässigt rättvis, på uppbyggnad av demokratiska institutioner som är fria från korruption och lyhörda för medborgarnas behov samt på främjande av det civila samhället, på kamp mot social utestängning och på ekonomisk sammanhållning. Man får inte glömma rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och lika möjligheter. Ett gynnsamt investeringsklimat kan leda till framgång.

2. Bakgrund

2.1 Europeiska unionen (EU) och de flesta länderna i Afrika är redan bundna till varandra genom ett övergripande och rättsligt bindande internationellt avtal om samarbete som förenar mer än hälften av världens nationer. AVS–EU-partnerskapsavtalet, även kallat Cotonouavtalet, undertecknades i Benin år 2000 och syftar till att stärka det långsiktiga samarbetet inom politik, handel och utveckling mellan EU och AVS-länderna (Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet). Genom avtalet har en rad institutioner inrättats för att underlätta AVS–EU-samarbetet mellan regeringar, offentliga tjänstemän, parlamentsledamöter, lokala myndigheter och det civila samhället, inbegripet den privata sektorn.

2.2 Med tanke på den geografiska närheten anges det i den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik att främjandet av fred och utveckling på den afrikanska kontinenten i själva verket är en investering i fred och välbefinnande i Europeiska unionen. Det är extremt svårt att uppnå säkerhet och välbefinnande i unionen om dess grannskap är underutvecklat och konflikttrabbat. EU bör därför delta aktivt och intensivt i fullbordandet av Afrikanska unionen och i regionens ekonomiska återhämtning.

2.3 EESK noterar att de internationella omständigheterna har förändrats avsevärt den senaste tiden: nya globala utmaningar har uppstått, människors säkerhet har undergrävt och kampen mot fattigdom och pandemier, klimatförändringar och ökenspridning, migrationen samt den hållbara förvaltningen av kollektiva nyttigheter påverkar konstant de afrikanska staternas politik och politiken inom EU.

2.4 Det behövs en ny gemensam politisk vision för Afrika och EU, som är konkret och bygger på gemensamma intressen och värderingar, ömsesidig respekt och principen om individuell suveränitet, och som återspeglar båda parter legitima strävanden. De båda parternas gemensamma vilja måste omsättas i ett jämlikt, medvetet och förmånligt partnerskap för att fortsätta att främja fred (den fredsbevarande resursen för Afrika), säkerhet (Afrika – en viktig säkerhetsgarant), hållbar utveckling, mänskliga rättigheter samt regional och kontinental integration.

2.5 EESK beklagar att Afrika är världens fattigaste kontinent och den enda kontinent där fattigdomen har ökat. Det är oacceptabelt att mer än 50 % av befolkningen lever i absolut fattigdom. Det krävs en internationell insats mot fattigdomen, som bör inbegripa viktiga aktörer i utvecklingsprocessen, samt strategier och handlingsplaner som riktar sig till missgynnade befolkningsgrupper. Det behövs en ny förutsägbar finansieringsram som kan programplaneras. EESK anser också att säkerställandet av en effektiv uppföljning av finansiellt stöd är avgörande för att uppnå ett bättre genomförande av målen.

2.6 EESK välkomnar Afrikas önskan, som kommit till uttryck i Agenda 2063 och genom inrättandet av Afrikanska unionen, att behandlas som en enda panafrikansk helhet. Gott styre för hållbar utveckling måste grunda sig på en sund ekonomisk politik som är socialt och miljömässigt rättvis, på uppbyggnad av demokratiska institutioner som är fria från korruption och lyhörda för medborgarnas behov samt på främjande av det civila samhället, på kamp mot social utestängning och på ekonomisk sammanhållning. Man får inte glömma rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och lika möjligheter. Ett gynnsamt investeringsklimat kan leda till framgång.

2.7 För att uppnå effektivitet och ömsesidig och individuell ansvarighet krävs det avsevärda finansiella och mänskliga resurser på lång sikt, och att båda parter tydligt lever upp till sina åtaganden. EESK anser att det civila samhället kan involveras med hjälp av en frivilligplattform och stödja utvecklingsprocessen. Icke-statliga aktörer och lokala myndigheter bör snarast involveras fullt ut i alla skeden, inklusive övervakning och utvärdering. De kan både ge ny fart åt utvecklingen i Afrika och öka legitimiteten i EU:s yttre åtgärder, samt minska EU-skepsisen i Europa. Den gemensamma visionen bör inbegripa deltagandedemokrati, pluralism och grundläggande friheter, kort sagt respekt för rättsstatsprincipen.

2.8 Ett annat stort hot är utarmningen av Afrikas naturresurser, vilket kommer att försvåra fattigdomsminskningen. Ekosystemtjänsterna, bland annat lagringen av kol i tropiska skogar, kommer att behöva kompenseras. Det behövs en gemensam strategi för att hantera de globala utmaningarna och ett enhetligt partnerskap inriktat på medborgarna genom förhandlingar som bygger på ett tillvägagångssätt från kontinent till kontinent på såväl politisk som konkret nivå.

2.9 EESK anser att parterna måste visa ansvar och konsekvens i fråga om ömsesidigt ansvar, dialog och bidrag. Dessutom bör det framtida avtalet grundas på principen om *partnerskap*. Parterna är jämlika i fråga om rättigheter och ansvar (metoder för utveckling och investeringar). Det finns dock en diskrepans i fråga om integrering och mänskliga, tekniska och finansiella resurser. Den politiska dialogen mellan EU och Afrika behöver således utvecklas och stärkas.

2.10 Fattigdomsutrotning och hållbar utveckling utgör ett samstämmigt mål (bättre samordning mellan givare och icke-statliga aktörer) och ett åtagande om samarbete mellan EU och Afrika som fastställts genom EU-politiken, såsom handelspolitiken (med fritt tillträde till EU:s marknad inom ramen för de ekonomiska partnerskapsavtalen), miljöpolitiken och jordbrukspolitiken.

2.11 EESK betonar att den övergripande strategin mot konflikter måste bygga på ansvarstagande, förebyggande åtgärder, lösning, förvaltning och återuppbyggnad. Fred är nödvändigt som ett första steg mot en hållbar utveckling som är rättvis ur politisk, ekonomisk och social synvinkel, i enlighet med fullständig respekt för de mänskliga rättigheterna. Det krävs ökad vaksamhet mot uppkomsten av etniska och religiösa spänningar i Afrika. Särskild uppmärksamhet bör ägnas vapenexport (med hjälp av en uppförandekod), inklusive olaglig vapenhandel.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Det gemensamma meddelandet till Europaparlamentet och rådet **Förnyad kraft åt partnerskapet mellan Afrika och EU** är ett samordnat och kraftfullt initiativ, som ligger i linje med **Agenda 2063** och överensstämmer med **den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik**. Det bidrar till den reflektionsprocess som utgör startpunkten för de kommande förhandlingarna om Afrikapelaren.

3.2 EESK anser att EU har ett strategiskt och politiskt intresse som grundar sig på gemensamma värderingar och intressen, av att fördjupa och anpassa sitt hållbara partnerskap med Afrika. EU bör bli den främsta utländska investeraren och den främsta partnern på det humanitära området och handelsområdet, samt tillhandahålla säkerhet.

3.3 EU har tre strategiska mål:

- Ett starkare ömsesidigt partnerskap och ökat internationellt samarbete utifrån gemensamma värderingar och intressen, inklusive i bilaterala förbindelser.
- Säkerhet på land och till sjöss samt kamp mot gränsöverskridande hot som en investering i säkerheten på båda kontinenterna.
- En hållbar och inkluderande ekonomisk utveckling i Afrika för att skapa de arbetstillfällen som kontinenten behöver, men även för att utnyttja de möjligheter detta erbjuder Europa.

3.4 EESK instämmer i att genomförandet av en ambitiös gemensam agenda kan uppnås genom

- fördjupade koalitioner i frågor om global styrning, genom en stärkt dialog och ett effektivt samarbete, med strategiska partner och viktiga bundsförvanter, för att främja och stödja rättsstatsprincipen och rättsväsendet,

- stärkt samarbete i frågor av gemensamt intresse genom frekvent politisk interaktion, på multilateral, kontinental, regional, nationell och lokal nivå, samtidigt som subsidiaritetsprincipen respekteras,
- ett partnerskap som sätter människorna, de politiska beslutsfattarna, de lokala myndigheterna, arbetsmarknadens parter, den privata sektorn och hela det civila samhället i centrum.

3.5 EESK anser att den gemensamma strategin för EU och Afrika bör baseras på en robust politik för hållbar utveckling på grundval av de lokala förhållandena i Afrika, vilket är en förutsättning för ett ändamålsenligt bistånd till en rättvis kamp mot fattigdom, och för en sund ekonomisk, miljömässig (förödande klimatförändringar) och social tillväxt, baserad på anständigt (långsiktiga arbetstillfällen), produktivt, fritt, etiskt och värdigt arbete samt bekämpning av fattigdom och social utestängning. Ökad lokal produktion, tryggad livsmedelsförsörjning, skåliga inkomster för familj jordbruk och små och medelstora företag samt inrättandet av en inre marknad (ägenderätt och minskning av administrativa bördor och korruption) kan bidra till att bekämpa fattigdom. Jordbruk och livsmedelssäkerhet bör således ägnas särskild uppmärksamhet inom ramen för en gemensam politik. Man måste stödja modeller för hållbart jordbruk, modeller inriktade på småbrukare, som erbjuder konkreta möjligheter till arbete genom utveckling av de specifika sektorerna. Det är upp till både EU och Afrikanska unionen att kartlägga och främja framgångsrika modeller och strategier inom jordbruket bland missgynnade grupper från samma stat eller från andra afrikanska stater som genomgår utveckling.

3.6 Kampen mot ökenspridning och tillgången till vatten för alla är avgörande faktorer för en tryggad livsmedelsförsörjning, migration och för förekomsten av flyktingar. Afrika är den kontinent som drabbats hårdast av klimatförändringarna. EU och Afrikanska unionen, samt medlemsstaterna, de ekonomiska aktörerna och investerarna behöver fördela ansvaret (skydd mot klimatförändringarna) och behöver även en flexibel och effektiv budgetram för en ny miljöstrategi.

3.7 Förekomsten av frihandel som respekterar miljömässiga och sociala normer kan stimulera ekonomisk tillväxt och sociala och politiska framsteg, och har en konkret effekt som katalysator för fattigdomsminskning genom att den främjar en allmän hållbar utveckling. Det krävs en asymmetri till förmån för de afrikanska marknaderna i syfte att åstadkomma regional integration och en tillförlitlig ram för handel och investeringar. De ekonomiska partnerskapsavtalen är ett verktyg för handel och regional integration i den mån dessa avtal gynnar utvecklingen och medger undantag för de lokala industrier som genomgår en omställning så att de kan anpassa sig till de nya marknadsvillkoren. De ekonomiska förbindelserna mellan EU och Afrika bör bygga på rättvis handel samt på en differentierad och diversifierad strategi, som leder till en afrikansk integration som genererar nödvändiga och konkurrenskraftiga produkter och tjänster.

3.8 En avgörande faktor för ekonomisk utveckling och fattigdomsutrotning är partnerskapet EU–Afrika för energi, som kan ge upphov till projekt som kan tillhandahålla ändamålsenlig, förnybar energi till ett överkomligt pris. I detta fall kan klimatet och de geografiska förhållandena på den afrikanska kontinenten vara en fördel, särskilt när det gäller solenergi. Tillgång till energi kan bidra till Afrikas sociala och ekonomiska utveckling.

3.9 EESK anser att ett åtagande i fråga om utbildning och hälso- och sjukvård för alla är en ändamålsenlig och konkret metod för en gemensam utvecklingsstrategi för de fattiga. Strategin bör bidra till att integrera grundläggande aspekter avseende jämställdhet och kvinnors egenmakt. Man får inte glömma utsatta befolkningsgrupper och flyktingar som blir följderna av humanitära kriser. Tillgång till hälso- och sjukvård och bekämpning av förfalskade läkemedel är avgörande faktorer i kampen mot dödliga sjukdomar, som är en allt större plåga. Det krävs även lämpliga rättsliga och straffrättsliga åtgärder.

3.10 EESK föreslår regelbundna analyser av de främsta orsakerna till migration och av frågor som rör migranternas rättigheter och integration, inklusive frågan om kompetensflykt. Praktiska lösningar behövs för att skapa en ändamålsenlig cirkulär migration. Barriärer kan inte lösa problemet, men en dialog baserad på nationell och regional identitet, solidaritet och kultur kan lägga grunden för en agenda för hållbar utveckling för alla, i den mån det finns tillräckliga medel för en sådan.

3.11 EESK anser att skulderna utgör en börda som omintetgör alla insatser för hållbar utveckling för alla. Skuldförvaltningen, baserad på en analys från fall till fall, bör underordnas en förstärkning av den ekonomiska och sociala politiken och en effektivare förvaltning. Skuldförvaltning och överföring av skulderna till andra borgenärer bör vara en

central faktor för budgetstöd (baserat på resultatindikatorer) som tillhandahåller grundläggande sociala tjänster, för att stärka de afrikanska ländernas struktur. Det behövs en tydlig uppföljning med medverkan av de lokala myndigheterna och det civila samhället.

4. Särskilda kommentarer

4.1 EESK anser att Agenda 2063 (ett fredligt, säkert och välmående Afrika med goda styrelseformer, demokrati, respekt för mänskliga rättigheter, rättvisa och respekt för rättsstatsprincipen – ett Afrika där utvecklingen utgår från människorna, där man tar vara på ungdomarnas – i synnerhet de unga kvinnornas – potential och inte utesluter någon), som är en agenda för omvandling, utformad för att reformera Afrika, bör ha två huvudsakliga inriktningar:

— **Att skapa motståndskraftigare stater och samhällen:**

- förebygga konflikter, hantera kriser och stärka freden,
- stärka styrningssystemen,
- hantera migration och rörlighet.

— **Att skapa fler och bättre arbetstillfällen, i synnerhet för ungdomar:**

- dra till sig ansvarsfulla och hållbara investeringar,
- energisäkra Afrika,
- omstrukturera Afrikas jordbruk och agroindustriella sektor samt den blå ekonomin i denna, även fisket,
- stödja arbetsmarknadsparternas verksamhet,
- främja kunskaper och färdigheter.

4.2 Arbetet för att göra staterna och samhällena mer motståndskraftiga mot chocker bygger på legitima strävanden, på EU:s värden och mål, på de egna gränsernas nuvarande bräcklighet och på hoten mot vitala intressen. Terrorism, människohandel, brottslighet och våldsbejakande extremism är hot mot stabiliteten och freden, och symptom på en strukturell, eventuellt djupgående instabilitet.

4.3 I enlighet med detta anger EU följande huvudinitiativ:

- Inrättandet av en samarbetsplattform för FN och europeiska, afrikanska och andra internationella partner.
- Ett första bidrag till Afrikanska unionens fredsfond.
- Stöd till afrikanska initiativ avseende sjöfartsskydd.

4.4 Det är allmänt känt att goda styrelseformer, säkerhet och utveckling är hörnstenarna i ett starkt och modernt samhälle som är motståndskraftigt mot chocker, med demokratiska, ändamålsenliga, öppna och ansvarsskyldiga institutioner. Dessa stabila samhällen där man respekterar de mänskliga rättigheterna, som är centrala för en hållbar utveckling, verkar inom en förutsägbar och stabil makroekonomisk ram, som kan erbjuda tjänster till medborgarna. På detta område kan EU bidra till Afrikas utveckling såväl genom den sakkunskap som den genom vissa medlemsstater kan erbjuda i fråga om strategier för omställning till demokratiska samhällen och fungerande marknadsekonomier med en social och territoriell sammanhållningspolitik, som genom sin modell för transnationellt samarbete, genom gemensamma institutioner.

4.5 I enlighet med detta anger EU följande huvudinitiativ:

- En gemensam högnivåkonferens mellan Afrikanska unionen och EU om valförfaranden, demokrati och samhällsstyrning i Afrika och Europa.
- En fördubbling av stödet till mobiliseringen av inhemska resurser (skatteinitiativ) fram till 2020.
- Gemensamma åtgärder för att främja en hållbar förvaltning av naturtillgångarna, en gemensam stadga för EU och Afrika.

4.6 Genom de viktiga ekonomiska, sociala och säkerhetsrelaterade frågorna kan migrationen och rörligheten förstärka och berika samhällen, men också leda till en omfattande destabilisering om de inte hanteras på ett korrekt och ändamålsenligt sätt. Man kan konstatera flöden av påtvingad rörlighet och migration som har nått rekordnivåer i fråga om faran för migranternas fysiska integritet. I detta hänseende finns det ett gemensamt ansvar och globala lösningar som bygger på delat ansvar och solidaritet som härrör från en politisk ram som är avgörande för att hantera stora flöden av flyktingar och migranter.

4.7 I enlighet med detta anger EU följande huvudinitiativ:

- Stöd till afrikanska initiativ för reguljär migration och rörlighet (fri rörlighet, system för socialt skydd, flyttbarhet, erkännande av färdigheter) inom Afrika.
- Ökat samarbete mellan Afrika och EU i kampen mot nätverk som ägnar sig åt människosmuggling och människohandel.

4.8 Det krävs ett paradigmskifte för att skapa en välmående kontinent som har de medel och resurser som krävs för att samordna sin egen utveckling och där ekonomierna omstruktureras genom industrialisering, tillverkning och mervärdeskapande insatser för att åstadkomma gemensam tillväxt genom utveckling av den privata sektorn, företagandean och anständigt arbete för alla.

4.9 EESK anser att den socioekonomiska omvandlingen måste vara förenlig med de möjligheter och utmaningar som följer av de omfattande klimatförändringarna och av idén om miljömässig hållbarhet. Man måste skapa regionala marknader och ett gynnsamt investeringsklimat, som genererar ett tillräckligt värde som kan mångfaldigas genom den stabila och förutsägbara frihandel som partnerskapsavtalen erbjuder.

4.10 EESK betonar behovet av respekt för god företagsstyrning, miljöstandarder och sociala standarder för att åstadkomma ekonomisk integration i Afrika på regional och kontinental nivå. Man måste ta vara på alla möjligheter för att skapa en grön ekonomi, en blå ekonomi och en cirkulär ekonomi, på grundval av företagens sociala ansvar, socialt entreprenörskap och etiska uppförandekoder, i syfte att inrätta ett kontinentalt frihandelsområde.

4.11 Företagen spelar en grundläggande roll i samhällets utveckling – som viktiga investerare, innovatörer, skapare av kompetens och sysselsättning, drivkrafter för ekonomisk tillväxt och källa till (direkta och indirekta) inkomster som kan generera offentliga intäkter för de investeringar som krävs i välbefinnande och i viktig infrastruktur som skolor och/eller sjukhus. De erbjuder också integrationsmöjligheter – för såväl unga som migranter, och ger människor en chans att utvecklas och att få en stabil inkomst.

4.12 I enlighet med detta anger EU följande huvudinitiativ:

- Massiva EU-investeringar i Afrika via den europeiska yttre investeringsplanen och pakten med Afrika.
- Stöd till ett mer förutsägbart och gynnsamt investeringsklimat i Afrika.
- Stöd till Afrikas digitala agenda.

4.13 EESK anser att allmän tillgång till hållbar och förnybar energi, på grundval av rimliga priser, innebär en möjlighet till nya arbetstillfällen med anständiga villkor och till en konkret utveckling där hänsyn tas till klimatförändringarna. EU och Afrika kan stärka samarbetet för övergången till ren energi, på grundval av en uppsättning gemensamma värderingar. EU är världsledande när det gäller att främja ren energi. För att Afrika ska kunna utnyttja sin potential att generera el och använda den på ett effektivt sätt, på grundval av en rättvis reglering, krävs det omfattande investeringar som kan tillgodose efterfrågan, med möjligheter till en sammankoppling med de europeiska transiteringsnätverken. Klimatförändringarna kan kompenseras genom ökad användning av el från förnybara energikällor.

4.14 I enlighet med detta anger EU följande huvudinitiativ:

- Lämna EU-bidrag till det afrikanska initiativet för förnybar energi och uppnå en produktionskapacitet på 5 GW förnybar energi fram till år 2020 så att 30 miljoner människor i Afrika får tillgång till hållbar energi och koldioxidutsläppen minskar med 11 miljoner ton koldioxid per år.

- Inleda ett nytt initiativ för att underlätta offentlig-privat samarbete i EU och Afrika om ökade investeringar i sektorn för hållbar energi i Afrika via en högnivåplattform.
- Inleda ett nytt forsknings- och innovationspartnerskap mellan EU och Afrika om klimatförändringar och hållbar energi.

4.15 EESK understryker att jordbruk, boskapsuppfödning, vattenbruk och fiske är en viktig inkomstkälla, som ger försörjningsmöjligheter av vital betydelse för Afrika. Ohållbar resursförvaltning, problem med äganderätten till mark, bristande sjöfartsskydd och inte minst kapitalbrist och tillgång till finansiering är de främsta hindren för en hållbar utveckling av sektorn. Genom livsmedelsproduktion med hög utvecklingspotential kan man säkerställa nya arbetstillfällen och egenmakt, samt livsmedelstrygghet.

4.16 Afrika kan ge sina naturresurser ett mervärde och samtidigt eftersträva en politik för industrialisering, med fokus på mikroföretag och små och medelstora företag inom tillverkningssektorn. EESK betonar vikten av ansvarstagande mervärdeskedjor, som leder till landsbygdsutveckling och en strategisk och hållbar förvaltning av vatten- och markresurser. Det krävs avtal om ekonomiskt partnerskap samt att man tar vara på de möjligheter som marknaden för afrikanska livsmedel erbjuder.

4.17 I enlighet med detta anger EU följande huvudinitiativ:

- Sporra utvecklingen av mervärdeskedjan genom att underlätta ansvarsfulla investeringar i den agroindustriella sektorn och en hållbar blå ekonomi.
- Generera europeiska och afrikanska investeringar till stöd för forskning och innovation.
- I lämpliga fall utvidga nätet av partnerskapsavtal om hållbart fiske mellan EU och afrikanska länder.

4.18 EESK anser att obehindrad tillgång, utan diskriminering, till utbildning är en viktig förutsättning för en oåterkallelig hållbar utveckling. De afrikanska systemen för allmän utbildning och teknisk och yrkesinriktad utbildning bör knytas mycket närmare till behoven på arbetsmarknaden, i linje med den demografiska, ekonomiska och sociala utvecklingen. Systemen bör vara innovativa, med inriktning på utbildning, för att generera tjänster och företag som kan skapa de försörjningsmedel som krävs för övergången från den informella till den formella ekonomin. Afrika bör aktivt främja vetenskap, teknik, forskning och innovation.

4.19 EESK anser att det finns ett behov av ett partnerskap för att främja lika möjligheter, minskade orättvisor och ökad kapacitet för social integration. Sammanhållning, jämlikhet, mångfald och inkludering är avgörande för att skapa eller främja kunskaper och kompetens för en ny afrikansk kultur.

4.20 I enlighet med detta anger EU följande huvudinitiativ:

- Inrätta ett instrument för afrikansk ungdom och utvidga tillämpningsområdet för programmet Erasmus+.
- Finansiellt stöd till samarbete mellan europeiska och afrikanska universitet, samt utarbetande av gemensamma studieprogram.
- Inrätta en EU-mekanism för teknisk och yrkesinriktad utbildning.

4.21 Programmet Erasmus+ stöder samarbete mellan Europeiska unionen och Afrika inom högre utbildning. Projekt som involverar relevanta partner från de två regionerna bidrar bland annat till att förbättra studenternas karriärmöjligheter, stärka det akademiska samarbetet och skapa nätverk mellan institutioner för högre utbildning. Samarbetet inom högre utbildning med Afrika ligger i linje med målen för EU:s politik för yttre förbindelser, särskilt när det gäller utvecklingssamarbete.

Bryssel den 15 mars 2018.

Georges DASSIS
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
